

При цьому вчителів треба пам'ятати, що рівні мистецької зрілості учнів різні. Учні 1-2 класів ще не можуть самостійно усвідомити ідейний зміст твору, діти не можуть за описом відтворити в уяві образ раніше невідомого предмету, а сприймають його переважно на емоційному рівні. Учні 4-х класів вже частково усвідомлюють, що в мистецькому творі часто відтворюється не реальна дійсність, а ставлення художника до реальної дійсності, тому вони можуть не усвідомлювати авторської позиції, а значить не помічати символізму картини.

Учні 1-4 класів вже набули деякого досвіду, їх перцептивний багаж став більшим, вже накопичено деякий життєвий матеріал, який може бути свідомо узагальнений.

Таким чином, вивчення відповідних наукових джерел та узагальнення практики естетичного виховання учнів молодших класів засвідчує сприймання ними творів мистецтва має свою специфіку. У цьому віці учень, з однієї сторони, починає відчувати себе окремою особистістю, з другої – розлучається з підлітковим егоцентризмом. Він відкритий для спілкування, готовий «почути» і відчути символізм і авторський задум картини. Як цінитель творів мистецтва проявляє себе все на більш високому рівні. Учень здатний самостійно усвідомити ідею твору мистецтва, якщо композиція його не ускладнена і раніше об-

говорювалася картина схожої структури. Його уява достатньо розвинута для того, щоб за описом відтворити не бачені раніше об'єкти чи використані художником художні засоби. Він здатний співпереживати автору, тобто дитина розрізняє власну позицію і позицію художника; без сторонньої допомоги може усвідомити формальні ознаки картини, якщо раніше у своїй образотворчій діяльності вже спостерігав схожі образотворчі прийоми. В цілому діти можуть відчувати естетичне задоволення від сприйняття картини, помітити і оцінити випадки відповідності образів та символізму твору.

За останні роки спостерігається нова тенденція в образотворчій діяльності і творчості, коли учні не задовольняються тільки чуттєвою, емоційною реакцією на побачене, вони прагнуть до логічного пояснення того, що сприймають, все, що споглядається, повинно бути для нього обов'язково зрозумілим і усвідомленим.

У перспективі дана проблема може бути розширена та поглиблена розглядом педагогічних умов естетичного виховання молодших школярів на уроках живопису та особливостями підготовки педагогів до викладання образотворчого мистецтва в початкових класах в умовах полікультурного середовища Закарпаття.

Література і джерела

1. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) // Педагогічна газета. – 2002. №1. – С. 4-7.
2. Концепція національного художнього виховання дітей, учнівського та студентської молоді в умовах відродження української національної культури // Освіта. – 1995. – 6 вересня.
3. Антонович Є.А., Художні техніки в школі/ Є.А.Антонович, В.І.Проців, С.П.Сенд. – К.: ІЗМН, 1997. – 312 с.
4. Беличко Ю.В. Український живопис/ Ю.В.Беличко. – К.: Мистецтво, 1989. – 191 с.
5. Васильєва О., Розвиток творчої особистості дитини в образотворчій діяльності / О.Васильєва, І.Поклад//Мистецтво та освіта. – 2002. – №2. – С. 42-43.
6. Вільчинський В.М. Образотворче мистецтво. 1-2 класи/ В.М.Вільчинський. – К.: Рад. шк., 1991. – 128 с.
7. Выготський Л.С. Психологія мистецтва/ Л.С. Выготський. – М.: Искусство, 1986. – 573 с.
8. Демченко І. Творчий розвиток молодших школярів засобами образотворчого мистецтва // Рідна школа. – 2002. – №6. – С. 62-64.
9. Демченко І.І. Діагностування творчого розвитку молодших школярів засобами образотворчого мистецтва / І.І.Демченко // Дизайн-освіта 2003: досвід, проблеми, перспективи. Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції. Зб. матеріалів – Харків: ХДАДМ, 2003. – С. 251-260.

Стаття посвячена раскрытию особенностей восприятия учащимися 1-4 классов произведений искусства. Охарактеризованы уровни их восприятия и понимания детьми младшего школьного возраста.

Ключевые слова: произведения искусства, особенности восприятия, младшие школьники.

The author of the article has considered the characteristics of the perception by students 1-4 grades of works of art. The levels of perception and understanding of children of primary school age have been addressed.

Keywords: art, especially the perception, younger students.

УДК 371.13:504(008)

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Микитенко Наталія Олександрівна
м.Львів

У статті здійснено аналіз змісту навчання іноземних мов майбутніх фахівців нефілологічного профілю у вищих навчальних закладах. Визначено домінуючі освітні концепції, згідно яких формується зміст іншомовної підготовки студентів нефілологічних спеціальностей на сучасному етапі. Обґрунтовано джерела відбору елементів змісту навчання іноземних мов, особливості його структурування та принципи формування. Здійснено аналіз нормативної документації, визначено основні чинники професіоналізації змісту навчання іноземних мов майбутніх фахівців нефілологічного профілю.

Ключові слова: зміст навчання іноземних мов, фахівці

нефілологічного профілю, освітні концепції, принципи формування змісту навчання, чинники професіоналізації змісту навчання.

Іншомовна підготовка майбутніх фахівців нефілологічного профілю у системі вищої освіти повинна бути диференційованою, різноплановою, охоплювати усі освітньо-кваліфікаційні рівні з урахуванням потреб ринку праці, регіону, країни, а також потреб особистості, що навчається. Така підготовка повинна відповідати вимогам часу, орієнтуватися на перспективу міжнародної співпраці, мобільності як науковців, так і студентів у

межах світового освітнього простору.

Проблеми теорії змісту освіти висвітлено у працях В.Краєвського [3], В.Леднева [4], П.Сілайчева [6], М.Скаткіна [7] та ін. Професійній підготовці фахівців негуманітарного профілю присвячено праці М.Архангельської [1], В.Андрущенко, І.Зяюна, Н.Ничкало, В.Кременя [5] та ін. Проблемам формування змісту навчання іноземної мови для спеціальних цілей присвятили дослідження Т. Дадлі-Івенс, М.Сейнт Джон [8], Т.Хатчінсон, А.Уотерс [9], С.Крамш [10] та ін.

Мета статті – на основі аналізу наукових праць, нормативної документації та практичних аспектів визначити основні чинники професіоналізації змісту навчання іноземних мов студентів нефілологічних спеціальностей у ВНЗ та принципи його формування.

Освітні концепції формуються відповідно до існуючих освітніх теорій та підходів. В педагогічній науці традиційно виокремлюють три концепції змісту освіти. Згідно із першою концепцією, зміст освіти трактується як педагогічно адаптовані для вивчення у вищій школі основи наук. Цю концепцію характеризує сциєнтистське ставлення до змісту освіти, яке абсолютизує роль наукового знання і відкидає засади особистісно-орієнтованого підходу, що розглядає особистість, її цінності, становлення та розвиток. Друга концепція розглядає зміст освіти як сукупність знань, вмінь та навичок, які повинні бути сформовані у студентів. В той же час, згідно цієї концепції, оволодіння системою знань, комплексом вмінь і навичок не обов'язково сприятиме розвитку особистості студента, формуванню у нього самостійного, творчого мислення. Третя, соціальна концепція, враховує вимоги, які ставить сучасне суспільство до процесу навчання у ВНЗ, розглядаючи зміст освіти як педагогічно адаптований соціальний досвід людства, структурно тотожний його культурі [3, с.10]. Таким чином, викладання навчальних дисциплін у ВНЗ не повинно бути звичайною проекцією наукових знань на процес навчання [1, с.37-38].

Соціальна концепція відповідає сучасним вимогам суспільства до фахівців нефілологічного профілю, які повинні володіти критичним мисленням, бути творчими особистостями, готовими до інтеграції теорії з практикою, самостійного прийняття рішень, інтеграції у європейський і світовий науковий, економічний та культурний простір. Вона опирається на діяльнісний підхід, теорію пізнання, гносеологічний підхід і, як і інші згадані концепції, враховує положення принципу фундаменталізації навчання.

Аналізуючи проблеми змісту іншомовної підготовки майбутніх фахівців нефілологічного профілю необхідно, в першу чергу, звернутися до загальних цілей професійної підготовки цих фахівців та конкретних цілей вивчення навчальних дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова професійного спілкування» у ВНЗ. На загальнотеоретичному рівні зміст освіти є узагальненим системним знанням про склад, елементи, структуру і функції соціального досвіду. На рівні конкретних навчальних дисциплін розгортається уявлення про окремі частини змісту, які виконують певні функції у вищій освіті, але співвідносяться із змістом на загальнотеоретичному рівні. На рівні навчального матеріалу відображаються конкретні елементи змісту: знання, вміння, навички, діяльнісні установки, оціночні судження та ін., які повинні бути засвоєні студентами, є зафіксовані в підручниках, посібниках та навчально-методичних матеріалах і складають основу навчання іноземної мови у ВНЗ. Згадані рівні належать до проєктованого змісту, існуючого як норма для умов, за яких на вищому рівні зміст освіти включається в процес навчання, стає предметом сумісної діяльності викладача і студента. На найвищому рівні зміст освіти формує компетентності майбутнього фахівця (у контексті нашого дослідження – його іншомовну професійну компетентність), перетворюється у його

здобуток і стає частиною структури його особистості. Саме на найвищому рівні здійснюється цілкова реалізація цілей професійної підготовки фахівців у системі вищої освіти, у тому числі й їх іншомовної фахової підготовки [1, с.38-39].

З метою визначення змісту освіти необхідно визначити джерела, які повинні використовуватися при відборі елементів змісту освіти і його структуруванні. Основи певної галузі не можуть бути єдиним джерелом змісту професійної підготовки майбутніх фахівців нефілологічних спеціальностей. У той же час, нормативна лінгвістична система іноземної мови: її граматична структура і лексичний склад – не єдине джерело змісту навчання іноземної мови у ВНЗ. С. Крамш наголошує, що обов'язковим компонентом змісту навчання іноземної мови повинні бути часто вживані змінні варіанти. Викладач повинен звертати увагу студентів не лише на факти, але й на зв'язки між фактами. Це урізноманітнюватиме досвід студентів, розвиватиме їх аналітичне, логічне, критичне мислення. Немає традиції формування діалектичної думки іноземною мовою. Навчання мови відбувається з перспективи вживання форм та дискурсивних моделей. Часто ці форми і моделі порівнюються з формами і моделями рідної для студентів мови [10, с.11-12].

Як уже зазначалося, сьогодні основним джерелом змісту підготовки майбутніх фахівців є соціальний досвід. Відповідно, такі чотири елементи, як досвід пізнавальної діяльності, результатом якого є знання, досвід репродуктивної діяльності, способами реалізації якого є вміння та навички, досвід творчої діяльності, представлений у формі проблемних ситуацій та досвід втілення емоційно-ціннісних стосунків повинні бути основними складовими змісту іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців нефілологічного профілю у ВНЗ [1, с.40; 3, с.15]. Отож, вибір відповідних форм організації навчання, методів і засобів навчання повинен бути закладеним у змісті іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців нефілологічного профілю у ВНЗ з метою активізації згаданих елементів.

Важливо узгоджувати зміст навчальних дисциплін того чи іншого циклу підготовки майбутніх фахівців нефілологічного профілю на відповідних етапах їх підготовки і, формуючи його, дотримуватися єдиних підходів. Зміст навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спілкування» повинен бути по-семестрово узгодженим зі змістом циклів фундаментальних та фахово зорієнтованих дисциплін підготовки фахівців. Зміст курсу «Іноземна мова професійного спілкування» повинен відповідати принципам циклічної та модульної побудови навчального матеріалу. У його змісті, як і у змісті фахово зорієнтованих дисциплін, повинна відобразитися логіка процесу пізнання.

У процесі розробки навчальних та робочих програм курсів навчальних дисциплін гуманітарного, суспільно-економічного, базового та фахово зорієнтованого циклів повинна враховуватись необхідність формування у студентів усіх складових загальних груп компетентностей, що є компонентами іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців нефілологічного профілю (табл. 1):

Згідно із засадами компетентнісного підходу, зміст навчальних дисциплін «Іноземна мова» та «Іноземна мова професійного спілкування» повинен бути націлений на формування у студентів відповідних компетентностей (рис. 1, 2). У процесі укладання навчальних і робочих програм вивчення дисципліни «Іноземна мова» доцільно враховувати необхідність формування усіх складових іншомовної комунікативної компетентності студентів. Відповідно, у процесі укладання навчальних і робочих програм вивчення дисципліни «Іноземна мова професійного спілкування» необхідно відобразити перспективу формування у студентів усіх компонентів іншомовної професійної компетентності.

Відображення компетентнісного підходу в змісті професійної підготовки бакалавра спеціальності «геологія» (згідно галузевого стандарту)

Цикл навчальних дисциплін	Групи компетентностей
Цикл дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки	Ключові компетентності: <ul style="list-style-type: none"> • навчальна, • методична, • інформаційна, • комунікативна: <ul style="list-style-type: none"> - лінгвістична, - прагматична, - соціокультурна, - міжкультурна.
Цикл дисциплін фундаментальної підготовки	Галузеві компетентності + ключові компетентності
Цикл дисциплін фахової та практичної підготовки	Предметні компетентності + галузеві компетентності + ключові компетентності

Рис. 1. Відображення компетентнісного підходу в змісті навчальної дисципліни «Іноземна мова»

Рис. 2. Відображення компетентнісного підходу в змісті навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спілкування»

До прикладу, згідно з галузевим стандартом підготовки фахівців напряму «геологія» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», до змісту умінь-складових іншомовної професійної компетентності, які повинні бути сформовані в студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» належать (табл. 2):

Як свідчать дані, подані у табл. 2, бакалавр геології повинен демонструвати уміння, що є компонентами його іншомовної професійної компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності, постійно працювати над розвитком своєї іншомовної професійної компетентності.

Проведений аналіз доводить, що зміст навчання іноземної мови майбутніх фахівців нефілологічного профілю у ВНЗ повинен бути професійно спрямованим, орієнтуватися на формування усіх складових відповідних компетентностей і базуватися на таких основних принципах його формування:

- теоретичної та наукової обґрунтованості;
- відображення основ наукової методології в системі вузівської освіти;

- технологічності;
- інтеграції теорії з практикою;
- відображення соціального характеру освіти;
- орієнтації на подальшу професійну діяльність;
- співвіднесеності змістового та поетапного елементів робочих і навчальних програм дисциплін підготовки бакалаврів і магістрів;
- обґрунтованості та логічності у виборі тем змістових модулів;
- міждисциплінарного підходу до формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців нефілологічного профілю;
- моніторингу успішності студентів;
- регулярного аналізу актуальності та відповідності робочих і навчальних програм навчальних дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова професійного спілкування» вимогам нормативної документації, ринку праці, Загальноєвропейським рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Зміст умінь, формування яких забезпечується змістовими модулями навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (згідно галузевого стандарту)

Зміст умінь – компонентів іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців спеціальності «геологія»
<ul style="list-style-type: none"> • Працюючи з іншомовними фаховими текстами, використовуючи термінологічні двомовні словники, електронні словники, перекладати тексти українською мовою. • У виробничих умовах, опрацьовуючи професійно-орієнтовані іншомовні (друковані та електронні) джерела за допомогою відповідних методів: <ul style="list-style-type: none"> - пристосовуватися до нових умов (нових людей, нових мовних засобів, нових способів дії), мобілізувати інші власні компетенції (шляхом спостереження, інтерпретації результатів спостереження, індукції, запам'ятовування тощо) та поповнювати лексичний і граматичний матеріал; - використовуючи інформаційні технології (інформативні бази даних, гіпертексти, системи навігації, пошуку інформації тощо) та іншомовну інформацію (текст, звук, відео) на електронних носіях (включаючи CD-ROM носії та мережу Internet), розширювати лексичний та граматичний мінімум. • Застосовуючи лексико-граматичний мінімум у певній галузі, під час усних ділових контактів, із використанням прийомів і методів усного спілкування і відповідних комунікативних методів: <ul style="list-style-type: none"> - проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру, що має на меті досягнення порозуміння; - проводити усний обмін інформацією в процесі повсякденних і ділових контактів (ділових зустрічей, нарад тощо) з метою отримання інформації, необхідної для вирішення певних завдань діяльності; - готувати доповідь-презентацію у певній професійно-орієнтованій галузі; - розуміти монологічне повідомлення в рамках визначеної сфери й ситуації спілкування; - будувати діалог за змістом тексту на основі професійно-орієнтованого лексико-граматичного мінімуму. • Використовуючи лексико-граматичний мінімум у певній галузі та іншомовні (друковані та електронні) джерела, в умовах письмових ділових контактів із використанням прийомів і методів письмового спілкування та відповідних методів оформлення ділової документації: <ul style="list-style-type: none"> - робити записи, виписки, складання плану тексту, письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір; - вести ділове листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання; - заповнювати анкети; - проводити анотування; - фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту; - реалізувати комунікативні наміри на письмі. • У виробничих умовах, на основі лексико-граматичного мінімуму, користуючись професійно-орієнтованими іншомовними (друкованими та електронними) джерелами, за допомогою відповідних методів здійснювати ознайомче, пошукове та вивчаюче читання. • У виробничих умовах, користуючись лексико-граматичним мінімумом та професійно-орієнтованими іншомовними (друкованими та електронними) джерелами, за допомогою відповідних методів проводити: <ul style="list-style-type: none"> - аналітичне опрацювання іншомовних джерел з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності; - працювати з контрактами, релізами про партнерство, результатами патентного пошуку, рекламою з метою врегулювання виробничих питань. • Під час виконання професійних обов'язків, використовуючи комп'ютерні системи автоматизованого перекладу та електронні словники, робити переклад іншомовної інформації. <p>У виробничих умовах під час усного та письмового спілкування за допомогою відповідних методів застосовувати компоненти соціолінгвістичної компетенції для досягнення взаємного порозуміння.</p>

Необхідність професіоналізації змісту навчання іноземних мов майбутніх фахівців нефілологічного профілю визначається вимогами суспільства до підготовки компетентних фахівців, вимогами нормативної документації (галузевих стандартів вищої освіти), впливає з об'єктивного закономірного зв'язку між змістом навчання і сучасними освітніми концепціями, цілями

вивчення навчальних дисциплін «Іноземна мова» / «Іноземна мова професійного спілкування» і загальними цілями професійної підготовки майбутніх фахівців нефілологічного профілю у ВНЗ. Особлива роль у процесі формування іншомовної професійної компетентності студентів відводиться міжпредметним зв'язкам іноземної мови та фахово зорієнтованих дисциплін.

Література і джерела

1. Архангельская М. В. Методологический компонент в содержании естественно-математического образования в технических вузах : дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «теория и методика профессионального образования» / Мария Владимировна Архангельская. – М.: Москов. гос. ун-т технологий и упр., 2006. – 137 с.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти / І. А. Зязюн // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – 2005. – № 25. – С. 13–18
3. Краевский В.В. Содержание образования: вперед к прошлому / В. В. Краевский. – М.: Педагогическое общество России, 2000. – 36 с.
4. Леднев В. С. Содержание общего среднего образования. Проблемы структуры / В. С. Леднев. – М.: Педагогика, 1980. – 264 с.
5. Неперервна професійна освіта : Філософія, педагогічні парадигми, прогноз : монографія / [В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, С. Д. Максименко, Н. Г. Нічкало та ін.]; / За ред. В. Г. Кременя. – К.: Наук. думка, 2003. – 853 с.
6. Силайчев П. А. Технологические критерии отраслевой подготовки в профессионально-педагогическом образовании: дис. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.08 «теория и методика профессионального образования» / Павел Александрович Силайчев; Москов. гос. агроинженер. ун-т. – М., 2006. – 463 с.+ додатки.
7. Скаткин М. Н. О повышении эффективности урока : Метод. рекомендации для учителей / М. Н. Скаткин, И. Я. Лернер ; АПН СССР, НИИ общ. педагогики. – М.: НИИОП, 1986. – 47 с.

8. Dudley-Evans T. Developments in English for Specific Purposes. A multi-disciplinary approach / T. Dudley-Evans, M. J. St John. – Cambridge : Cambridge University Press, 1998. – XV p. + 301 p.
9. Hutchinson T. English for Specific Purposes : A Learning-Centered Approach / T. Hutchinson, A. Waters. – Cambridge University Press, 1987. – 179 p.
10. Kramsch C. Context and Culture in Language Teaching / C. Kramsch. – Oxford Applied Linguistics. – Oxford : Oxford University Press, 2004. – 297 p.

В статье произведен анализ содержания обучения иностранных языков будущих специалистов нефилологического профиля в высших учебных заведениях. Определены доминирующие образовательные концепции, согласно которым формируется содержание иноязычной подготовки студентов нефилологических специальностей на современном этапе. Обоснованы источники отбора элементов содержания обучения иностранных языков, особенности его структурирования и принципы формирования. Произведен анализ нормативной документации, определены основные факторы профессионализации содержания обучения иностранных языков будущих специалистов нефилологического профиля.

Ключевые слова: содержание обучения иностранных языков, специалисты нефилологического профиля, образовательные концепции, принципы формирования содержания обучения, факторы профессионализации содержания обучения.

The analysis of the content of foreign languages teaching of future non-philological specialists in higher educational establishments has been made in the article. Dominant educational concepts have been defined according to which the content of foreign languages teaching of future non-philological specialists is being formed. The origins of elements selection of the content of foreign languages teaching, its structuring features and principles of formation have been justified. Regulatory documents have been analyzed, main factors of professionalization of the content of foreign languages teaching of future non-philological specialists have been determined.

Key words: content of foreign languages teaching, non-philological specialists, educational concepts, principles of the content of teaching formation, factors of professionalization of the content of teaching.

УДК 378.016:811.111

АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ (ESP): ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ПІДХОДУ ТА ЙОГО СПЕЦИФІКА

Морська Лілія Іванівна
м.Тернопіль

У статті проаналізовано особливості становлення сучасного підходу до вивчення англійської мови – ESP (англійська мова для спеціальних цілей), в якому виділено п'ять фаз розвитку, здійснено визначення специфічних ознак кожної фази. Автором обґрунтовано основні лінгвістичні та методичні тенденції, що вплинули на розвиток ESP у кожній з охарактеризованих фаз, а також запропоновано власне розуміння сутності досліджуваного підходу й окреслено перспективні шляхи його розвитку.

Ключові слова: англійська мова для спеціальних цілей (ESP), ситуація спілкування, біхевіоризм, когнітивна лінгвістика, фаза розвитку ESP.

Англійська мова для спеціальних цілей (English for Specific Purposes, далі - ESP) – це підхід, що виник наприкінці 60-х рр. XX століття у період звуження професійної спеціалізації у багатьох сферах (індустрія, бізнес, фінанси, торгівля, політика і т.д.). Не дивно, що цей глобальний процес зачепив і освіту, адже працівники саме цієї сфери першими повинні реагувати на потреби сучасності і відповідати новим вимогам, які ставить суспільство.

Так як англійська мова чи не першою утвердила свій міжнародний статус, її вивченню приділяють посилену увагу вже понад століття. Володіння нею відкриває світ безмежних перспектив, тож розробка інтенсивних методик і підходів до навчання англійської мови має довгу історію та є як ніколи релевантною сьогодні: глобалізація передбачає і англійізацію, а в контексті вузької фахової спеціалізації знання англійської мови зараз неоціненне. Тому у статті ми зосередимо нашу увагу на етапах розвитку та специфіці найбільш затребуваного на сьогодні підходу до вивчення англійської мови, а саме - ESP.

У зв'язку з економічним впливом і політичною могутністю Сполучених Штатів Америки на світовій повосній арені, знання англійської мови значною мірою зросло, а інтерес до її

вивчення помітно укріпився потребою володіння нею, насамперед, для професійних цілей. Якщо раніше знання іноземних мов було модним трендом, прерогативою аристократів і способом виділитись у «високих колах», то у XX столітті це стало потребою переважаючої більшості населення планети, фактором кар'єрних успіхів та професійної реалізації.

Постійний розвиток і (завдяки зовнішній політиці багатьох держав) вихід на міжнародну арену технічної, наукової й економічної діяльності різних країн зумовили потребу у мові міжнародного спілкування, якою і стала англійська. Нафтова криза наприкінці 70-их років XX століття стала ще одним важливим фактором, який остаточно закріпив за англійською мовою її міжнародний статус, оскільки вона спричинила масивний приплив фінансів та англійськомовних експертів у багаті нафтою країни. У результаті, англійська сама по собі стала прибутковою справою, а швидке та якісне оволодіння нею - метою великих бізнесменів, комерсантів, лікарів, науковців, інженерів і т.д.

Поширення англійської мови у світі стало закономірним явищем, а способи її викладання – предметом дискусій фахівців-педагогів і об'єктом розробок методистів.

Вузька спеціалізація професійної діяльності зумовила потребу у вивченні англійської мови, що стосується лише певної фахової сфери індивіда. Так був заснований новий підхід до її вивчення – ESP.

В історії розвитку ESP можемо виділити п'ять фаз (5-та, по суті, лише починає зароджуватися). ESP своїм виникненням завдячує Пітеру Стрєвенсу, Джеку Іверу та Джону Свейлзу, які найактивніше розробляли цей підхід упродовж 60-их, початку 70-их років минулого століття. Саме вони привернули увагу науковців і методистів до того, що англійська мова у різних сферах відрізняється реєстром, тобто набором мовних одиниць (як лексичних, так і граматичних), які використовуються лише у певних ситуаціях (формальна чи неформальна мова/ сленг) або пов'язані з певною предметною діяльністю. У зв'язку з цим ви-